

ODAP Küresel BÜLTEN - 15

İsveç, Türkiye'ye askeri malzeme ihracatı önündeki sınırlamaları kaldırdı.

İsveç'in stratejik ürünlerin ticaretinden sorumlu olan kurum, Türkiye'ye askeri malzeme ihracatına yeniden izin verileceğini açıkladı. İsveç Türkiye'nin 2019'da Suriye'nin kuzey doğusunda gerçekleştirdiği askeri operasyona tepki olarak silah satışını askıya almıştı. İsveç Devlet Silah İhracat Kontrol Dairesi (ISP) tarafından yapılan açıklamada, Türkiye'ye yeniden ihracata izin verme kararının İsveç'in Türkiye'nin de üye olduğu NATO'ya başvuru yapmasından dolayı alındığı belirtildi.

Açıklamada, askeri silah ve teçhizatın yanı sıra elektronik ve teknoloji alanlarındaki ürünler için de bu kararın geçerli olduğu vurgulandı. ISP Başkanı Karl Evertsson, İsveç'in NATO'ya üyelik başvurusu konusunda Türkiye ile yürütülen müzakerelere ilişkin Expressen gazetesine 29 Mayıs'ta açıklamada bulunmuştu. İsveç savunma komisyonunun talep ettiği koşullarda silah ihracatı yaptıklarını kaydeden Evertsson, "Türkiye'nin şu an bizim silahlarımıza ihtiyacı yok. Bizden silah almıyorlar. Savunma komisyonundan gelen uygulamaları duruma göre değerlendiriyoruz. Türkiye'ye bugünkü koşullarda silah satabiliriz" ifadelerini kullanmıştı. ISP, 15 Ekim 2019'da Türkiye'ye silah satışını yasaklamıştı. Devlet radyosu SR'nin haberine göre, bu tarihten sonra 3 İsveç merkezli özel silah üreticisi şirketin Türkiye'ye silah satma isteği kabul edilmemişti. (euronews)

İngiltere yeni kemer sıkma çağına hazırlanmalı, Simon Clarke uyardı. Times'a, hükümetin vergi indirimi mini bütçesini izleyen piyasa kaosunun geçeceğini söyleyen seviye atlama bakanı ve Liz Truss'un kilit bir müttefiki olan Simon Clarke, İngiltere'nin yeni bir kemer sıkma çağına hazırlanması gerektiği konusunda uyardı. Ayrıca, başbakanın "doğru olduğuna inandığı" politikaları yürürlüğe koyma şansına sahip olmaktan zevk aldığını söyledi.

Hükümeti Margaret Thatcher'ın ruhunu vizyonlarıyla ilerlemeye yönlendirmeye çağıran Clarke, finansal piyasalardaki kargaşaya rağmen Truss'un "şaşırtıcı derecede dirençli" olduğunu söyledi. 38 yaşındaki oyuncu şunları söyledi: Şu anda Liz için bir kelime tarif edecek olsaydım, bu amaçlıdır. Bunun rahat bir süreç olmayacağını biliyordu ve bu kesinlikle yaz boyunca tartıştığımız bir şeydi. Clarke, batı ülkelerinin çok uzun süredir "aptallar cennetinde" yaşadıklarını ve "düşük vergili bir ekonomiyle tam uyum" sağlamak için hükümet harcamalarında kesintiler olacağını da sözlerine ekledi.

Clarke dedi ki: Siyasetteki en büyük endişem, Batı Avrupa'nın sadece akranlarımıza göre daha az üretken olabileceğimiz ve yine de çok büyük bir refah devletinin tadını çıkarabileceğimiz ve ikisinin orta ve uzun vadede bir şekilde uyumlu olduğunu düşünmekte ısrar edebileceğimiz bir aptal cennetinde yaşıyor olmasıdır. Değiller. Bunu tam olarak ele almalıyız, çünkü sonunda, bu güçlü kamu hizmetlerini istiyorsak, o zaman onlar için ödeme yapmak zorunda kalacağız. Son derece büyük bir devlete bakmamızın ve daha düşük bir vergi ekonomisiyle tam uyum içinde olduğundan nasıl emin olabileceğimiz bakmamızın önemli olduğunu düşünüyorum. (euronews)

İtalyan enerji devi Cumartesi günü yaptığı açıklamada, Rus Gazprom'un İtalya'nın Eni'sine gaz teslimatını askıya aldığı ve Avusturya'daki bir ulaşım sorununu suçladığını söyledi. Eni yaptığı açıklamada, "Gazprom bize, Avusturya üzerinden gaz taşımacılığının imkansızlığını gerekçe göstererek, bugün için talep edilen hacimlerin teslimatını doğrulayamadığını söyledi" dedi. İtalya'ya teslim edilen Rus gazının çoğu, Trans Avusturya Gaz Boru Hattı (TAG) üzerinden Ukrayna üzerinden Avusturya sınırındaki kuzey İtalya'daki Tarvisio'ya geçiyor.

Ukrayna'daki savaştan önce İtalya, tükettiği gazın yüzde 95'ini ithal ediyordu - bunun yaklaşık yüzde 45'i Rusya'dan geliyordu. Görevden ayrılan Başbakan Mario Draghi, İtalya'nın Rusya'ya olan bağımlılığını azaltmak için diğer gaz üreticileriyle yeni anlaşmalar imzaladı ve Haziran ayı itibariyle yüzde 25'e düştü ve yenilenebilir enerjilere geçişi hızlandırdı. (France24)

Kuzey Kore, deniz tatbikatlarından bir hafta sonra dördüncü fırlatmada balistik füzeleri ateşledi. Güney Kore ordusu, Kuzey Kore'nin iki balistik füze daha ateşlediğini, bu hafta Seul, Tokyo ve Washington'un ortak askeri tatbikatları hızlandırmasıyla dördüncü kez fırlatıldığını söyledi.

ABD başkan yardımcısı Kamala Harris'in bu hafta ziyaret gerçekleştirdiği bölgede Cumartesi günü erken saatlerde yapılan fırlatma, Güney Kore, ABD ve Japonya donanmalarının beş yıl içinde ilk kez Cuma günü üçlü denizaltı karşıtı tatbikatlar düzenlemesinin ardından geldi.

Harris Perşembe günü Seul'a gitti. Güney Kore'nin Kuzey'e karşı savunmasına olan "ironclad" bağlılığını vurgulamayı amaçlayan bir geziydi. Bu bölge yarımadaı bölen ağır şekilde güçlendirilmiş silahsızlandırılmıştı. Pyongyang, Koreler arası görüşmelerin uzun süre durmasıyla yasaklanmış silah programlarını iki katına çıkardığını açıkladı. Kendisini "geri döndürülemez" bir nükleer güç ilan etmek için yasalarını revize eden Pyongyang bu yıl rekor kıran bir test patlaması gerçekleştirdi. Güney Kore ordusu, Japonya Denizi olarak da bilinen su kütlesine atıfta bulunarak, "Pyongyang'daki Sunan bölgesinden Doğu Denizi'ne ateşlenen 0645 ve 0703 arasında iki kısa menzilli füze tespit ettiğini" söyledi. Seul genelkurmay başkanları yaptığı açıklamada, füzelerin "Mach 6 hızında 30 km yükseklikte yaklaşık 350 km uçtuğunu" söyledi ve fırlatmaları "ciddi bir provokasyon" olarak nitelendirdi. (BBC)

Binlerce Rus askeri, Ukrayna'nın kilit kasabası Lyman yakınlarında 'kuşatıldı' Cumartesi günü yapılan açıklamada Ukrayna ordusu kuvvetlerinin ilkbahardan bu yana Moskova'nın kontrolü altındaki doğu Donetsk bölgesindeki kilit doğu kasabası Lyman yakınlarındaki birkaç bin Rus askerini kuşattığını söyledi. FRANCE 24 muhabiri Gulliver Cragg'ın haberine göre, Ukrayna, Cumartesi günü yaptığı açıklamada, Rus birliklerinin "kuşatıldığı" doğu kasabası Lyman'ı ele geçirirse, Kiev güçlerini Luhansk bölgesine doğru hızlı bir ilerleme için hazırlayabilir. Interfax-Ukrayna haber ajansına göre, Ukrayna'nın doğu kuvvetlerinin sözcüsü Serhiy Cherevatyi, "Lyman yakınlarındaki Rus grubu kuşatıldı" dedi.

Daha önce bölgede "yaklaşık 5.000-5.500" Rus askeri bulunduğunu, ancak askeri hareketin sayılarını "azaltabileceğini" söyledi. Cherevatyi'ye göre, doğu Donetsk bölgesindeki Lyman yakınlarındaki beş köy kurtarılmıştı. Yine Cumartesi günü, komşu Lugansk bölgesinin valisi Sergiy Gaiday, sosyal medyada yaptığı açıklamada, yaklaşık 5.000 Rus askerinin "Lyman Kazanı" na girdiğini söyledi. Kuşatılmış birliklerin üç seçeneği olduğunu söyledi: "Geçmeye çalışın, hep birlikte ölün ya da teslim olun" (The Guardian)

BURKINA FASO

Burkina Faso ordusu üyeleri, askeri lider Paul-Henri Damiba'yı devirdiklerini, hükümeti feshettiklerini ve anayasayı ve geçiş tüzüğünü askıya aldıklarını ilan ederek devlet televizyonunun kontrolünü ele geçirdiler. Cuma günü geç saatlerde ulusal televizyonda okunan bir açıklamada, Kaptan İbrahim Traore, bir grup subayın, kötüleşen İslamcı isyanla başa çıkamaması nedeniyle Damiba'yı kaldırmaya karar verdiğini söyledi. Sınırların süresiz olarak kapatıldığını, tüm siyasi ve sivil toplum faaliyetlerinin askıya alındığını duyurdu.

Batı Afrika devleti için sekiz ay içinde ikinci devralma. Damiba, Ocak ayında demokratik olarak seçilmiş cumhurbaşkanı Roch Marc Kabore'yi deviren bir darbeyle iktidara geldi. Damiba ve müttefikleri ülkeyi daha güvenli hale getirmeye söz verdiler, ancak şiddet son aylarda azalmadan devam etti ve liderliğine yönelik hayal kırıklığı son aylarda arttı. Açıklama, başkent Ouagadougou'da silah sesleri duyulurken, belirsizlikle geçen bir günün ardından geldi. Cuma akşamı askerler tarafından yüksek sesle okunan açıklamada, "Güvenlik durumunun devam eden kötüleşmesi karşısında, geçişi güvenlik sorunlarına odaklamaya defalarca çalıştık" denildi. Askerler, uluslararası topluma taahhütlerine saygı göstereceklerine söz verdiler ve Burkinabes'i "işlerine barış içinde devam etmeye" çağırdılar.

Damiba geçen hafta New York'a giderek BM genel kuruluna hitap etti. Damiba, yaptığı konuşmada, uluslararası toplum için "belki kınanacak" olsa da, Ocak darbesini "ulusumuzun beka sorunu" olarak savundu. Perşembe günü, Burkina Faso'nun değişken kuzeyindeki Djibo'da bir konuşma yapmıştı.

Letonya, Ukrayna savaşı ve rekor düzeyde yüksek enflasyonun ortasında genel seçimleri gerçekleştirdi. Rusya'nın Ukrayna'yı işgali ve artan enerji maliyetlerinin gölgesinde kalan genel seçimlerde Letonya, Cumartesi günü oy kullanmaya başladı. Anketler, mevcut dört partili merkez sağ azınlık koalisyonuna başkanlık eden Başbakan Krišjānis Kariņš'in Yeni Birlik partisinin en çok oy alan parti olarak ortaya çıkacağını gösteriyor.

Yeni Birlik'in 1,5 milyon uygun seçmen tarafından kullanılan oyların %13 ila %20'sini alması bekleniyor. Seçimi muhtemelen uzun bir müzakere dönemi izleyecek, ancak analistler, Letonya'yı COVID-19 krizi boyunca diğer şeylerin yanı sıra yönlendiren Karins'in sonunda hala başbakan olma ihtimalinin yüksek olduğunu söylüyor. Letonya-ABD çifte vatandaşı olan Kariņš, medya kuruluşlarına verdiği demeçte, Yeni Birliğin kazanması durumunda aynı koalisyon kombinasyonu ile devam etmenin en kolay olacağını söyledi. (BBC)

Burkina Faso'nun Ocak darbesi, Mali ve Gine'deki benzer devrallmaları takip ederek, Batı Afrika'da demokrasinin geri dönüşüne ilişkin korkuları artırdı. Damiba geçen hafta Burkina Faso'daki geçişin neredeyse iki yıl daha süreceğini söylese de cuntaların hiçbiri yeni seçimler için bir tarih taahhüt etmedi. Burkina Faso'daki pek çok kişi, önceki hükümetin binlerce kişinin ölümüne ve en az 2 milyon kişinin yerinden edilmesine yol açan İslamcı şiddeti engelleyememesinden dolayı hüsrana uğrayarak, başlangıçta askeri devrallmayı destekledi. Yine de şiddet, Damiba'nın yönetimi ele geçirmesinden bu yana geçen aylarda azalmadı. Bu ayın başlarında, bir tuğgeneralı görevden aldıktan sonra savunma bakanlığı görevini de devraldı. (The Guardian)

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, yedi aylık işgalini keskin bir şekilde tırmandırarak işgal altındaki Ukrayna topraklarını yasadışı bir şekilde ilhak etmek için Cuma günü anlaşmalar imzaladı. Putin, Ukrayna'nın dört bölgesinin - Donetsk, Luhansk, Kherson ve Zaporizhzhia - artık "sonsuz kadar Rus" olduğunu söyledi.

Retorik dolu bir konuşmada Putin, Ukrayna'nın yeni ilhak edilen bölgelerini "mümkün olan tüm yollarla" korumaya söz verdi, Kremlin imza töreninde nükleer destekli bir tehdit olarak Batı'yı da Rusya'nın yıkımını istemekle suçladı. Putin, Ukrayna'yı barış görüşmeleri için masaya oturmaya çağırırken, işgal altındaki bölgeleri geri vermeyi tartışmayacağını da vurguladı. Buna karşılık, Ukrayna Devlet Başkanı Volodymyr Zelenskyy, Putin ile müzakere olmayacağını söyledi.

Rusya ile diyaloga hazırız, ancak Rusya'nın başka bir cumhurbaşkanıyla" dedi. Cuma öğleden sonra tören, Kremlin'in gösterişli St George's Hall'da gerçekleşti; burada Başkan Putin, Batı'yı, Rusya'yı bir "sömürge" ve "köle kalabalığına" dönüştürme planının bir parçası olarak düşmanlıkları körüklemekle suçladı. On binlerce insanı öldüren ve yaralayan çatışmadaki konumunun sertleşmesi, zaten Soğuk Savaş'tan bu yana görülmemiş seviyelerde olan gerilimi daha da artırdı. Daha sonra, Rusya başkentinin ünlü Kızıl Meydan'ında Vladimir Putin, çok sayıda Rus bayrağı sallayarak bir kalabalığa hitap etti. Putin, işgal altındaki Ukrayna topraklarının ilhakını ilan eden konuşmasını tekrarlayarak, "Rusya sadece kardeşlerimize kapıyı açmakla kalmıyor, aynı zamanda kalbini onlara açıyor. Eve hoş geldiniz" dedi. (Aljazeera)

Binlerce Iraklı, ülke çapındaki yolsuzluk protestolarının üçüncü yıldönümünü kutlamak için Bağdat'ta toplandığında çıkan şiddet olayları sonrasında düzinelerce Iraklı yaralandı. Cumartesi günü Bağdat'ın merkezindeki Tahrir Meydanı'nda bir araya gelen protestocular Irak bayrağını sallayarak "rejimi devirmek istiyoruz" sloganları attı. Üç yıl önce en az 600 kişinin öldüğü ve on binlerce kişinin yaralandığı miting dalgasında öldürülenlerin ve "şehitler" olarak selamlananların portrelerini salladılar. Güvenlik personeli şehrin dört bir yanına konuşlandırıldı ve hükümet karargahları ile yabancı elçiliklerin bulunduğu müstahkem Yeşil Bölge yakınlarındaki köprüleri ve meydanları kapattı. Aktivist Ali el-Habib, "Bugün, iktidara karşı koymak şart" dedi. Yetkililer protestoculardan korktukları için tüm köprüler ve yollar kapatıldı" diyerek, "siyasi sınıf içinde, halkın iradesini tamamen yok sayan iç çatışmayı" kınadı. (Aljazeera)

Tayvan donanması, Tayvan Devlet Başkanı Tsai Ing-wen'in savunmada kendi kendine yeterliliği sağlama çabasının bir parçası olarak, birliklerin karaya çıkarılması ve savunmasız adalara tedarik hatlarının desteklenmesi için kullanılabilir, yurt içinde yapılmış yeni bir amfibi savaş gemisini teslim aldı. Adını Tayvan'ın en yüksek dağından alan 10.600 tonluk (11,684 ton) Yu Shan, Tsai'nin bağımsız adanın silahlı kuvvetlerini Çin'in askeri dağlarından gelen baskıyla modernize etmeye yönelik iddialı programındaki en son gelişmedir. Tsai, geminin güney liman kenti Kaohsiung'da teslimi münasebetiyle Cuma günü düzenlenen törende, "Çin'in askeri tehditleri söz konusu olduğunda, ancak öz savunma yeteneklerimizi güçlendirerek gerçek barış olabilir" dedi.

Yu Shan'ın Tayvan'ın kendi savaş gemilerinin üretimini artırma ve "ülkeyi savunmak" için bir araç olarak ulusal savunmada özerklik sağlama çabalarının bir kanıtı olduğunu söyledi. Devlet destekli CSBC Corporation Tayvan tarafından inşa edilen gemi, hava ve yüzey hedeflerine, uçaksavar füzelerine ve ayrıca hızlı ateş eden Phalanx yakın uçaksavar ve füzesavar silahlarına karşı kullanılmak üzere bir ileri toplu silahlandırıldı. CSBC Başkanı Cheng Wen-lung, geminin çıkarma araçları ve helikopterler için alanı olan bir amfibi savaş gemisi olmasının yanı sıra, Güney Çin Denizi ve Çin kıyılarına yakın olan açık deniz Tayvan adaları için "ana nakliye rolünü" üstleneceğini söyledi. . Adalar, uzun süredir savaş durumunda Çin için kolay hedefler olarak görülüyordu. Çin, ABD Temsilciler Meclisi Başkanı Nancy Pelosi'nin Taipei ziyaretine öfkelerini göstermek için geçen ay Tayvan yakınlarında bir haftadan fazla gerçek zamanlı tatbikat gerçekleştirdi ve Çin askeri faaliyeti çok daha düşük bir tempoda devam etti. (Aljazeera)

Amerika Birleşik Devletleri, Pasifik Adaları ile Çin'in nüfuzunu genişlettiği bir bölgeye "büyük dolar" yardımı olasılığı sunan bir ortaklık üzerinde anlaşmaya vardığını söyledi. ABD Başkanı Joe Biden, ülke bölgedeki angajmanı hızlandırırken, Beyaz Saray'da iki günlük bir zirve için 14 ada ülkesinin liderlerini ve temsilcilerini ağırlıyor . Washington Post, ABD'li yetkililerin Biden yönetiminin adalara yardım amaçlı genişletilmiş programlara son on yılda sağlanan 1,5 milyar doların üzerine 860 milyon dolardan fazla yatırım yapacağını açıklayacağını söyledi.

Solomon Adaları Devlet Başkanı Manasseh Sogavare dahil olmak üzere tüm konuk liderlerin 11 maddelik açıklamayı kabul ettiğini ekledi. Çarşamba günü raporlar, son aylarda Çin'e yakınlaşan Sogavare'nin anlaşma imzalamaya hazır olmadığını öne sürdü. Beyaz Saray finansman rakamı hakkında hemen bir yorumda bulunmadı, ancak ABD'li bir yetkili Reuters haber ajansına raporun doğru olduğunu söyledi. ABD, Pekin'in bölgede giderek daha aktif hale geldiği, yeni yatırımlar ve Solomon Adaları örneğinde bir güvenlik anlaşması sunduğu bir zamanda Pasifik adası uluslarına kur yapıyor . Bazı liderler Çin konusunda temkinli ama aynı zamanda iki süper gücün ortasında kalacakları konusunda da temkinli. Toplantı öncesinde gazetecilere bilgi veren bir yetkili, Washington'un Pasifik'e yeterince dikkat etmediğini ve "büyük dolar rakamlarına" sahip yeni girişimlerde bulunacağını kabul etti. Önlemler arasında ABD, bölgedeki diplomatik ayak izini genişletmeyi planlıyor - üç yeni misyon açmak ve kilit bölgesel organ olan Pasifik Adaları Forumu'nda yeni bir büyükelçilik görevi oluşturmak. Ayrıca Fiji'de bir ABD Uluslararası Kalkınma Ajansı misyonunu yeniden kurmayı planlıyor. (Washington Post)

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP), Baltık Denizi altındaki Kuzey Akımı doğal gaz boru hattı sisteminde meydana gelen kopmaların , muhtemelen şimdiye kadar kaydedilen en büyük iklime zarar veren metan salınımına yol açtığını söyledi. Örgüt, UNEP'in Uluslararası Metan Emisyonları Gözlemevi veya IMEO ile ilişkili araştırmacılar tarafından bu hafta uydu görüntülerinin analizinde, karbondioksitten çok daha güçlü ancak daha kısa ömürlü bir sera gazı olan yüksek konsantrasyonlu büyük bir metan tüyü tespit edildi. UNEP IMEO başkanı Manfredi Caltagirone Reuters'e verdiği demeçte, "Bu gerçekten kötü, büyük olasılıkla şimdiye kadar tespit edilen en büyük emisyon olayı" dedi. "Emisyonları kesinlikle azaltmamız gereken bir anda bu yardımcı olmuyor."

Metan emisyonlarını izlemek için uyduları kullanan GHGSat'taki araştırmacılar, dört kırılma noktasından birinden sızıntı oranının saatte 22.920 kg (yaklaşık 50.000 libre) olduğunu tahmin ettiler. GHGSat yaptığı açıklamada, bunun her saat yaklaşık 630.000 pound (yaklaşık 286.000 kg) kömür yakmaya eşdeğer olduğunu söyledi. Şirket, "Bu oran, özellikle ilk ihlalden sonraki dört gün göz önüne alındığında çok yüksek" dedi. (Aljazeera)

Rusya, Ukrayna topraklarının ilhakını kınamayı amaçlayan bir karar taslağını iptal etmek için Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki vetosunu kullandı. Ancak Moskova'nın yakın dostları Çin ve Hindistan bile Kremlin'in Ukrayna'daki son eylemlerini kınayan karara karşı oy kullanmak yerine çekimser kalmayı tercih etti. ABD'nin BM Büyükelçisi Linda Thomas-Greenfield, Cuma günü Güvenlik Konseyi toplantısına üye devletlere Ukrayna'nın değişen statüsünü tanımama çağrısı yapan ve Rusya'yı askerlerini geri çekmeye zorlayan kararı sundu.

Daha önce, Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna topraklarının yüzde 15'ini oluşturan dört bölge üzerinde Rus egemenliğini ilan etmesiyle ikinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'nın en büyük ilhakı yapılmıştı. ABD ve Arnavutluk'un ortak sponsorluğunda hazırlanan kararda, Ukrayna'nın Rus işgali altındaki bölgelerinde düzenlenen "yasadışı" referandumların kınanması ve tüm devletlerin Ukrayna sınırlarında yapılacak herhangi bir değişikliği tanımaması çağrısında bulunuldu. Kararda ayrıca Rusya'ya, 24 Şubat'ta başlatılan işgali sona erdirerek Ukrayna'dan askerlerini derhal geri çekmesi çağrısında bulunuldu. (euronews)

Taliban yetkililerine göre Afganistan hükümeti, petrol ürünleri ve buğdayı indirimli olarak ithal etmek için Rusya ile geçici bir anlaşma imzaladı. Ticaret ve Sanayi Bakanlığı sözcüsü Ahundzada Abdul Salam Jawad Çarşamba günü dpa haber ajansına verdiği demeçte, anlaşmanın yıllık bir milyon ton benzin, bir milyon ton dizel, yarım milyon ton pişirme gazı ve iki milyon ton buğday alımını kapsıyor. Taliban'ın geçen yıl iktidarı ele geçirmesinin ardından ülkenin dayandığı kalkınma yardımlarının kesilmesinin ardından ekonomik krize giren Afganistan için ithalat sürecinin "yakında başlamasının" beklendiğini söyledi. (Aljazeera)